

“UzAuto Motors Powertrain” акциядорлик жамиятининг Комплаенс хизмати вазифалари

Комплаенсинг асосий вазифа ва функциялари

Комплаенсинг асосий вазифалари жамиятдаги:

- Кадрлар сиёсати;
- Комплаенсга оид талаблар;
- Бизнес ва ишлаб чиқаришни рақамлаштириш;
- Молия ва иқтисодий соҳа;
- Харид тизими;
- Таъминот тизими (Supply chain);
- Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифати (SQE);
- Маҳаллийлаштириш даражаси;
- Маркетинг, савдо ва сервис соҳаси;
- Қўриқлаш соҳаси фаолиятига доир профилактик тадбирлар, мониторинг ва текширишлар амалга оширишдан иборат.

Комплаенс ўзига юклатилган вазифаларига мувофиқ қуйидаги функцияларни бажаради:

Кадрлар сиёсатини мониторинг қилишда:

- жамиятга ишга қабул қилишда мансабдор шахслар, кадрлар бўлими ва бошқалар томонидан коррупцион ҳолатларга йўл қўймаслик, шунингдек меҳнат қонунчилиги, ички меҳнат тартиб қоидаларига риоя қилинаётганлигини ўрганиб, натижалари юзасидан талаб ва таклиф киритиш;

- раҳбарлик ва кенг ҳажмли лавозимларга тайинланаётган ходимларни манфаатлар тўқнашуви мавжудлиги, комплаенсга оид талаблар бўйича тегишли ички ва ташқи манбаалар асосида ўрганиб, натижалари юзасидан таклиф киритиш;

- раҳбар ходимлар орасида манфаатлар тўқнашуви ҳолатларини аниқлаш учун сўровнома ўтказиш, натижаларини таҳлил қилиб, таклифлар киритиш;

- ходимлар ўртасида ишчи муҳит ва ижтимоий фикрни ўрганиш мақсадида сўровномалар ўтказиш, натижаси бўйича зиддиятларни бартараф қилиш бўйича тавсиялар бериш ва бош директорга ахборот бериш;

- жамиятда иш фаолияти давомида қонунбузилишларга йўл қўйган, комплаенсга оид низом ва ички ҳужжатларни бузган ва бошқа салбий ҳолатлар туфайли ишдан бўшатишган ходимлар рўйхатини («Black list») шакллантиришни ташкил қилиш ҳамда мунтазам таҳлил қилиб бориш;

- ишчи ходимларга берилган рағбатлантириш ҳамда қўлланилган интизомий жазо чораларини қонунийлиги ва асослилигини ўрганиб бориш;

- жамият ходимлари томонидан хизмат (тижорат, ишлаб чиқариш, иқтисодий) сирини сақлаш билан боғлиқ қоидаларга риоя қилинаётганлигини ўрганиб бориш.

Комплаенсга оид талабларини ижро этилиши юзасидан Комплаенс хизмати:

- халқаро стандартлар ва Ўзбекистон Республикасининг коррупция ва порахўрликка қарши курашиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига жавоб берадиган комплаенс назорат дастурини тадбиқ этиш ва риоя қилинишини назорат қилиш ҳамда амалий ёрдам кўрсатиш;

- жамият барча ходимлари ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаришлари ва бошқа ходимларга, мижозларга (ташриф буюрувчиларга), бизнес шерикларга (контрагентларга), етказиб берувчиларга нисбатан одобахлоқ қоидаларига риоя қилишлари устидан доимий ўрганиш;

- комплаенс назорати дастурини тартибга солиш мақсадида жамият учун низом ва тартибларни ишлаб чиқиш ҳамда татбиқ қилиш;

- амалдаги коррупцияга қарши курашиш, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш, иқтисодий санкциялар билан боғлиқ масалаларни тартибга солувчи қонун ҳужжатлар (шу билан бирга, экспорт ва импорт назорати, савдо эмбаргоси ва ҳоказоларга тегишли амалдаги ҳужжатлар билан чекланмаган ҳолда) ва бошқа қўлланиладиган юридик тусдаги ҳужжатлар (шу жумладан, халқаро шериклар билан комплаенс дастури бўйича шартномавий мажбуриятлари)га риоя қилинишида кўмаклашиш;

- ходимлар учун комплаенс низом ва тартиблари бўйича ўқув семинарларини ўз ичига олган дастурларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш, шунингдек, комплаенс дастури бўйича мажбуриятлардан ҳабардорлигини доимий ўрганиб бориш;

- комплаенс дастури доирасида тизим фаолиятига таъсир қиладиган тегишли қонун ҳужжатларидаги ўзгаришларни кузатиб бориш, уларнинг жамият фаолиятига таъсир кўрсатишини таҳлил қилиб бориш;

- жамият раҳбарияти ва ходимларига комплаенс дастурининг қоидалари, жумладан, янги маҳсулотлар, ташаббуслар ва лойиҳалар бўйича маслаҳатлар бериш;

- жамият раҳбарлари билан биргаликда комплаенс маданиятини шакллантириш, ижобий тажрибаларни тарғиб қилиш;

- жамиятда контрагентларни танлаш жараёнида “Контрагентларни текширувдан ўтказиш” Тартибига (due diligence) риоя қилинишини таъминлаш;

- амалдаги қонун ҳужжатлари, локал ҳужжатлари бузилган тақдирда жамиятнинг контрагент билан муносабатларни тўхтатиш ҳақида раҳбариятга таклиф киритиш;

- ходимлар ёки бошқа шахслар томонидан “ишонч телефони” орқали комплаенс дастурининг бузилиши тўғрисида келиб тушган мурожаатларни кўриб чиқиш;

- комплаенс сиёсати ва тартиблари бузилган ҳолларда ички текширувлар ўтказиш ва натижаси бўйича ҳулоса тузиш;

- жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатларида комплаенс дастури доирасида назарда тутилган бошқа функцияларни бажариш.

Молия ва иқтисодий соҳаларидаги хавфларни олдини олишда:

- молиявий ҳисоботларни мувофиқлигини ўрганиб бориш ва аниқланган хатоликларни олдини олиш юзасидан тавсиялар бериш;

- 1-C, SAP ва бошқа– автоматлаштирилган ахборот дастурлари ва шу каби бошқа дастурларни тўла ва аниқ ишлаши устидан мониторинг қилиш;

- жамият ишлаб чиқариш, давр ва бошқа харажатларни ҳамда дебитор-кредитор қарздорликнинг шаклланиши асослигини ўрганиш;

- жамиятнинг пул маблағлари оқимини ва уларни харажатлар сметасига асосан мақсадли ва самарали сарфланиши мониторинг қилиш, асоссиз ва самарасиз пул харажатларини олдини олиш;

- кредит ва бошқа молиявий хизматлардан фойдаланиш, шунингдек кредит ва қарзлар маблағларидан мақсадли фойдаланилишини ўрганиш;

- товар моддий бойликларни ҳаракати ҳамда уларни хатлашда аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан амалга оширилган ишларни мониторинг қилиш;

- штат жадвалларининг тўғри тузилиши, ишчи ва ходимларнинг иш ҳақи ва ижтимоий тўловларни ҳисобининг тўғри юритилиши ва уларни ўз вақтида тўланишини мониторинг қилиш.

Харидларни амалга ошириш жараёнида юзага келадиган хавфларни олдини олиш борасида:

- харидларни амалга ошириш жараёнида амалдаги норматив ҳуқуқий ҳужжатлар ва жамият Регламентида белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш;

- товарларни, ишларни, хизматларни харид қилиш жараёнини (кейинги матнларда харид қилиш деб юритилади) очиклик ва шаффофлик асосида ўтказилиши, иштирокчиларнинг асосли мақбул вариантдаги таклифларини кўриб чиқишда беғаразлик ва холислик мезонларига риоя этилишини ўрганиб бориш;

- харид жараёнидаги иштирокчининг шартномани бажариш учун зарур техникавий, молиявий, моддий, кадрлар ресурсларининг ҳамда бошқа ресурсларнинг мавжудлиги; корхонанинг тарихи, қандай харид танловларида иштирок этганлиги ва шартнома мажбуриятларини бажаришдаги талабчанлиги; кредит мажбуриятлари, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича қарздорликнинг мавжуд эмаслиги; ўзига нисбатан жорий этилган банкротлик тартиб-таомилларининг мавжуд эмаслиги;

инсофсиз ижрочиларнинг ягона реестрида қайд этилмаганлиги ўрганилганлигини ҳамда бизнес шериклардан иш фаолиятига алоқадор сўровларга тўлиқ олинганлигини ўрганиш;

- танлов ва тендер савдолари бўйича комиссия ишида кузатувчи сифатида иштирок этиш ҳуқуқига эга;

- харид жараёнидаги иштирокчиларнинг ўзаро муносабатларини (маҳаллийчилик, қариндошчилик, дўстона яқинлик ва х.к) доимий таҳлил асосида ўрганиб, холисликни таъминлаш ва харид қилиш тартиб-таомили ҳолибини танлашдан шахсан манфаатдор бўлишига йўл қўймаслик, манфаатлар тўқнашуви мавжуд бўлган тақдирда ушбу шахсларни бажариладиган вазифалардан четлаштириш бўйича бош директорга асослантилган таклиф киритиш;

- харид жараёнида маълум бир иштирокчиларга бошқа иштирокчиларнинг манфаатига зид равишда имтиёзлар ёки преференциялар тақдим қилиниши ҳолатларини ўрганиш ва бундай ҳолатларни бартараф этиш бўйича чоралари юзасидан бош директорга таклифлар киритиш;

- ажратилган маблағлар ҳажмидан ортиқ миқдордаги харидларини амалга ошириш; аффилиланган шахсларнинг харидларда қатнашишини олдини олиш; аффилиланган шахслардан харидлар амалга оширилиши лозимлиги юзага келганда (бошқа етказиб берувчи бўлмаган тақдирда) кузатув кенгаши қарори ёки акциядорлар умумий йиғилиши билан уларни рўйхатини аниқлаш орқали харид тизимини ташкиллаштиришни ўрганиб бориш;

- харидни амалга оширишга масъул бўлган бўлим ва департаментлар томонидан амалга оширилган харидлар ягона реестрининг юритилишини мониторинг қилиш ва доимий равишда нархларни прогноз кўрсаткичларини (нархлар диаграммаси) таҳлилий базаси юритилишини ўрганиб бориш.

Таъминот тизими (Supply chain) фаолиятинини мониторинг қилишда:

- жамиятда ишлаб чиқариш режаларига нисбатан хом-ашё ва бутловчи қисмлар таъминоти тўғри йўлга қўйилганлигини ўрганиб бориш;

- хом-ашё ва бутловчи қисмлар буюртмалари ўз вақтида берилганлиги, буюртмаларнинг белгиланган муддатларда етиб келиши, етказиб берувчилардан олинган ТМБларни омборга сон ва сифат жиҳатдан тўғри қирим қилинганлиги юзасидан таҳлиллар ўтказиш;

- SAP, 1С ва бошқа ERP дастурларидан таъминот тизимига оид кунлик, ҳафталик, ойлик ҳисоботларни ўрганиб, таъминот тизимида юзага келиши мумкин бўлган ҳавфларни мониторинг қилиб бориш, уларни бартараф қилиш бўйича тегишли департамент бошлиқларига тавсиявий кўрсатмалар бериш;

- мутахассислар иштирокида маҳсулот ишлаб чиқариш сарф меъёрлари тўғри тузилганлиги, тайёр маҳсулотнинг оғирлиги, ҳажми, сифати ва бошқа параметрлари тасдиқланган нормаларга мослигини танлов усулида ўрганиб бориш;

- соҳа мутахассислари, ишчи гуруҳ, комиссия аъзолари, жамият корхоналарининг масъул ходимлари томонидан таъминот тизимида аниқланган муаммоларни бартараф қилиш бўйича ишлаб чиқилган чора-тадбирлар режаси, йўл хариталари, лойиҳаларни ўз вақтида ва самарали ижро этилишини доимий ўрганиб бориш;

- логистика хизматлари кўрсатилиши жараёнида транспорт хизмат кўрсатиш шартлари ва нархларининг асослилигини ўрганиб бориш;

Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини оширилиши (SQE) мониторинг қилишида:

Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини ошириш, ишлаб чиқариш жараёнида ҳом-ашёлардан оқилона фойдаланиш, сунъий равишда йўқотиш ва номувофиқ маҳсулот (брак)лар ишлаб чиқарилишини, ишлаб чиқаришдаги ҳатоликларни олдини олиш, ишлаб чиқариш жараёнидаги хавфсиз иш ўринларини ташкил қилиш, ишлаб чиқариш линиялари самарадорлигини ошириш, иш вақти (up time)дан ва ускуналардан унумли фойдаланиш, сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилиши фоизини ошириш мақсадида қуйидаги:

- ишчи гуруҳлар ва тизим корхоналари раҳбарларидан йўналишдаги фаолиятини яхшилаш, самарадорликни ошириш ва маҳсулот таннархни арзонлаштиришга қаратилган, барча ижрочилар ва муддатлари кўрсатилган, тегишли тартибда тасдиқланган чора-тадбирлар режалари, графиклар ва уларнинг ижроси билан боғлиқ даврий ҳисоботларни талаб қилиб олиш;

- чора-тадбирлар, иш режалари ва графикларнинг ижросини онлайн кузатувини олиб бориш ва заруриятдан келиб чиқиб, тегишли йиғилишларда катнашиш;

- тақдим қилинган ҳисоботлар ва маълумотлар ҳаққонийлигини текшириш учун жамиятда мавжуд тасдиқловчи ҳужжатларни ўрганиш ва таҳлил қилиш, бевосита ижрочилар, масъул ва бошқа алоқадор шахслар билан суҳбатлар ўтказиш, таҳлил ва ўрганишларни амалга ошириш;

- масъул ва бошқа шахсларнинг тасдиқланган тадбирлар ижросига таъсир қилиши мумкин ёки вужудга келган тўсиқлар, ижро муддатларининг бузилишига оид хабарлари бўйича текширишлар ўтказиб, уларни олдини олиш ва бартараф этилишини чорасини кўриш.

Маҳаллийлаштириш даражасини ўрганиб, лойиҳаларни ўз вақтида бажарилиши мониторинг қилинишида:

- лойиҳаларни амалга ошириш бўйича тегишли тартибда тасдиқланган чора-тадбирлар, улар асосида амалга оширилиши лозим бўлган ишлар бўйича режалар, графиклар ижросини ўрганиб бориш;

- лойиҳаларини амалга оширилиши жараёнини электрон дастурий таъминотлар ҳамда бошқа усуллар орқали доимий мониторинг қилиш;

- лойиҳаларининг ўз вақтида бажарилиши юзасидан бевосита ижрочилар, масъул ва алоқадор шахслар билан суҳбатлар ўтказиш, улардан керакли ҳисоботлар, ҳужжатлар ҳамда бошқа маълумотларни сўраб олиш, шунингдек бевосита жойига борган ҳолда ўрганиш;

- лойиҳаларни молиялаштириш манбаалари, етказиб берувчилар тўғри танланганлиги ва харид жараёнини таҳлил қилиш;

- мутахассисларни жалб қилган ҳолда лойиҳаларнинг техник, иқтисодий жиҳатдан асослигини таққослаш орқали ўрганиш.

Маркетинг, савдо ва сервис сиёсатини мониторинг қилишда:

- жамиятда ягона маркетинг сиёсати юритилиши устидан доимий мониторинг олиб бориш;

- жамият томонидан маркетинг бўйича хорижий ҳамкорлар стандарт талабларига риоя қилаётганлигини ўрганиб, натижалари юзасидан таклиф киритиш;

- эҳтиёт қисмлар савдоси жараёнини махсус электрон дастурлар орқали ўрганиш;

- ишлаб чиқарилаётган эҳтиёт қисмларни дилер, тадбиркор ва бошқаларга сотиш жараёнида сунъий тақчиллик яратиш, турли тўсиқларни юзага келтириш ҳолатларини таҳлил қилиб бориб, бу каби ҳолатларни бартараф қилиш бўйича таклифлар бериш;- кафолат муддати даврида, сотувдан кейинги сервис хизматларини кўрсатиш бўйича стандарт талабларига риоя қилиниши, харидорларнинг шикоят ва талабларини ўз вақтида ҳаққоний кўриб чиқилганлиги ҳолатларини ўрганиш.

Кўриқлаш соҳасидаги ҳуқуқбузарликларни олдини олиш ва бартараф этишга кўмаклашишда:

- жамиятда кўриқлаш фаолиятига ахборот технологиялари ва коммуникацияларини жорий этиш, кўриқлаш воситалари ва тизимларини қўллаш соҳасида ягона техник сиёсатни ҳамда улардан фойдаланиш бўйича самарали назоратни амалга ошириш;

- хавфсизлик техника воситаларини кўриқланаётган объектларга жорий этиш ва ўзлаштириш фаолиятини ташкил этиб, объектларни эҳтимоли мавжуд бўлган ҳуқуқбузарликлардан ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш учун уларнинг доимий кузатувини ташкил қилиш;

- кўриқлаш хизматидан кунлик вазият ҳақидаги маълумотларни олиб таҳлил қилиш, заруратга қараб келиб тушган хабарлар бўйича ҳақиқий ҳолатларни ўрганиш ва раҳбариятга таклиф киритиш;

- жамиятга ишчи-ходимлар ва бошқа шахслар, транспорт воситаларининг кириш-чиқиш тартибига риоя қилинаётганлигини ўрганиб бориш, бунда асосий эътибор корхона мулкани асраб-авайлаш, талон-торожлик ва бошқа турдаги ҳуқуқбузарликларни профилактика қилишдан иборат бўлади;

- меҳнат ва ёнғин хавфсизлиги таъминлаш бўйича талабларга риоя қилинаётганлигини ўрганиш.

Бизнес жараёнларни рақамлаштириш соҳасида:

- Комплаенс олдига қўйилган асосий вазифаларни амалга ошириш бўйича бизнес жараёнларни рақамлаштириш, махсус дастурий таъминотлар яратиш бўйича таклифлар киритиш;

- мавжуд дастурий таъминотлар ва электрон маълумотлар базаси асосида масофавий назоратни амалга ошириш;

- дастурий таъминотлар орқали корхона маблағлари ва ТМБ ҳаракати тўғрисида тегишли манбалардан олинган маълумотларни таҳлил қилиш асосида ҳуқуқбузарликлар содир этилиши хавфи мавжуд бўлган объектларда профилактика ишларини олиб бориш;

- жамиятда кибер хавфсизлик (шу жумладан ахборот хавфсизлиги) чоралари кўрилганлигини ўрганиб бориш.